

**mouvement
écologique**

Ried Präsidentin Mouvement Ecologique Blanche Weber

Nationale Kongress 25.03.2026

Léif Memberen, Léif Frënn,

„In Teilen des Nahen Ostens entwickelt sich eine humanitäre Krise, die sich rasant zuspitzt. (...). Die Folgen bleiben nicht auf die direkt betroffenen Gebiete beschränkt. Der Nahe Osten ist zentral für globale Energie-, Handels- und Transportsysteme. Werden diese gestört, hat das weltweite Auswirkungen – und erhöht das Risiko von Hunger weit über die Region hinaus.“ ... esou d’UN am Kontext vum Krich am noen Osten.

Erënnert därelech nach un d’Schlagzeilen no der Invasioun vun der Ukrain duerch Russland? Liewensmëttelknappheet, klammend Präisser fir lesswueren, Stéierung vun de Liwwerketten... stoung do ze liesen. Elo géif méi op Regionalitéit a Souveränitéit gesat ginn.

Déi grouss Fro ass: Wéi eng grondsätzlech Konsequenze goufen da wierklech gezunn, e.a. fir eis **Liewensmëttelproduktioun**?

Wat d’EU an och Lëtzebuerg betrëfft: mat duebeler Vitesse giong et duerno weider an déi falsch Richtung.

- Während aartlech Campagne wéi „*Esou schmaacht Lëtzebuerg*“ organiséiert ginn – de Landwirtschaftsministère setzt jo do just op „good will“ a Sensibiliséierungsaktiounen fir d’Regionalitéit ze fërderen – gi **knallhaart Fakten an déi absolut géigesätzlech Richtung** gesat!

D’**Mercosur-Ofkommen**, dat zurecht vun de Baueren ofgeleent gëtt, gouf op EU-Niveau vu Lëtzebuerg ënnerstëtzt an ouni ze zécken an der Chamber gestëmmt. Aus vermeindleche geopolitesche Grënn gi mat dubiéisen Autokrate wéi dem Milei Accorden ofgeschloss, déi d’Klengbaueren an de südamerikanesche Staate futti maachen – an d’europäesch Baueren nach méi ënner Drock setzen. Sinn dat d’Konsequenze wou versprach gi waren? Léist sech Geopolitik wierklech just op dem

Réck vun der Ekologie an den eenheemesche Vëlker an de Klengbauere maachen?
Geet eis Fantasie, wéi d'Globaliséierung an dëse Krisenzäiten ausgesinn a sech fortentwéckele soll, net mei wäit?

- Zweet Beispill: De Claude Meisch huet Restopolis op de Wee bruecht an hält positiverweis dru fest, datt an de Schoulkantinnen déi biologesch an déi regional Produite Virrang hunn, och par Rapport zum Präis. Dës Bestëmmung bréngt wesentlech méi wéi eng aartlech Sensibiliséierungscampagne wou d'Verantwortung ob den Eenzelne gedréckt gëtt. Déi Akafsstrategie vu Restopolis huet dem Biolandbau e groussen neie Muart gebueden an huet och massiv nei Ofsazméiglechkeeten fir déi regional Produite geschaf. A wat mëscht d'Landwirtschaftsministesch Martine Hansen, well eigentlech ass jo si responsabel fir d'Förderung vun eiser Landwirtschaft? Ma si schwätzt elo scho ganz laang vu 4-5 Pilotprojeten a Spideeler, an den Institutionen zu Dikrech an zu Schraasseg, wou mol soll gekuckt gi wat do dann nom Modell vu Restopolis kéint gemaach ginn... Natierlech och an der Versuchsphase ouni bio. Elo an der Hallschent vun der Legislaturperiod huet si net mei opweises wéi vu 4-5 Pilotprojeten ze schwätze wou emol en plus scheinbar nach wäit dervun ewech si konkret Resultater ze bréngen! An d'Gesondheitsministesch? Si fënnt bio a regional Ernährung eigentlech gutt, esou sot si an enger rezenter Reunion mat eis. Mais: si kéint do näischt wierklech maachen, esou sot si och. Et léich an der Hand vun de Spideeler, fir an deem Beräich aktiv ze ginn, d'Finanzen an den Hänn vum Finanzminister. Konsequenz: Keen neien Ofsazmaart fir bio a regional Produiten Maache mäer Lëtzebuerg esou „resilient“ wéi eise Premier esou gäre seet? Nee!
- Nach e Beispill gefälleg? Lëtzebuerg schénkt Loscht drop ze hunn, sech weiderhin der **Pestizidlobby** ze verschreiwen, jo un enger Agrarkultur festzehalen, déi eis Landwirtschaft quasi ofhängeg vun deene mëscht. Wéi ass et anescht ze erklären, datt eis Landwirtschaftsministesch trotz de systematesche Belaaschtungen vun eise Liewesméttel duerch Pestiziden an Éiwegkeetschemikalie just betount: Esou laang d'Grenzwärter ënnerschratt sinn, sinn déi Liewesméttel net belaascht! Et ass dach reegelrecht skurril an irreell, datt gesot gëtt alles wär ok, och wann zeg Pestiziden (an et sinn der geméiss Prouwe bis zu 15) an engem Liewesméttel sinn, esou laang de Grenzwäert vum eenzelne Pestizid ënnerschratt ass. Dat just well et jo kee Grenzwäert fir de Cumul vun de Pestizide gëtt.

Kee Grenzwäert, kee Problem ... esou d'Logik. Dobäi wësse mäer, datt an de leschte Joren nei wëssenschaftlech Analysen ëmmer derzou gefouert hunn, datt Grenzwärter fir Pestiziden no ënne revidéiert gi sinn, also mi niddreg goufen ni no uewen! Kraazt dat eis Politik: Nö! Well mäer toleréiere jo och, datt zënter 15 Joer op EU-Niveau zwar decidéiert ass, datt d'„candidates for substitution“ - also Pestizide wou nowieslech gesondheitsproblematesch sinn – vum Muart musse geholl ginn, awer näischt geschitt. Wa 15 Joer an engem Beräich näischt geschitt wou zeguer de Problem erkannt an an en Exit decidéiert gouf, firwat sech dann elo nervös

maachen, datt mäer e Cocktail vu Pestiziden an de Liewesmëttel hunn a mäer all Dag Éiwegkeetschemikalien iessen?!

Mercosur, feelend reell Fërderung vu biologeschen a regionale Produiten, feelend konkret Ënnerstëtzung fir eng nohalteg Landwirtschaftsproduktioun, negéiere vum Problem: Dat ass d'Äntwert vun dem Martine Hansen an der gesamter Regierung – awer och de Regierungsparteien CSV an DP – ob d'Krisen. **Eigentlech muss een déi Politik als irresponsabel bezechnen.**

Mäer wäerten eis als Mouvement Ecologique op eng fachlech-wëssenschaftlech an domat sachlech Aart a Weis, mee mat eiser klorer Sproch weider fir fundamental Reformen an der Agrarpolitik asetzen a mäer soe kloer:

- Jo zu enger Geopolitik, wou stabil a nohalteg ass andeem se ekologesch, demokratesch a sozial Wäerter net aushiewelt, ma se am Géigendeel stäerkt;
- Jo zu enger vill méi konsequenter Ënnerstëtzung vun de konventionelle Baueren, déi mei nohalteg wëlle wirtschaften. Jo zu enger Gemeinwohlprämie fir déi Baueren, déi nach méi am Interessi vun der Kollektivitéit schaffen an e.a. eis Natur erhalen;
- Jo zum Biolandbau;
- Jo zu regionalen a Bioproduiten an allen ëffentleche Kantinnen;
- Jo zu engem konstruktiven an offenen Dialog mat de Baueren, wéi et gelénge kann, datt si aus der Globaliséierung, der Wuesstemslogik „wachse oder weiche“ erauskomme kënnen.

Jo, zum an d'Hand huele vun enger nohalter Landwirtschaftspolitik mat konkrete politesche Moosnamen. Och wéinst de Baueren! Well si sinn zentral betraff vun de Krisen, sinn de Pestiziden am meeschten ausgesat an hire Berufsstand brauch dringend Zukunftsperspektiven. Industriebetriber maachen sech mëttlerweil fit fir d'Energietransitioun, erkennen d'Klimakris un a maachen Efforte fir aus de fossillen Energien erauszeklappen. Si wëssen: dat musse Sie wann se muar nach produzéiere wëllen. Et wier un der Landwirtschaft unzuerkennen, datt wann si hier Produktiounsbedingunge weider esou mat zerstéiere wéi elo, och si muar wäerte mat ënner goen

Landwirtschaftspolitik ass leider maassgeblech mat verantwortlech fir d'Zerstéierung vun der Biodiversitéit, wëll grad am Offeland ass d'Aartestierwe besonnesch markant. Dat si wëssenschaftlech Fakten, dat seet och de Weltbiodiversitéitsrot. Et misst een nach vill mei mat de Bauere schwätzen a Léisunge sichen, datt si als Bauer vun der Politik déi richteg Signaler an Ënnerstëtzung kréien, fir an eng aner Richtung ze goen. Genau dowéinst wuar 2025 och d'Landwirtschaftspolitik am Fokus vun eiser Aarbecht, woubäi sech natierlech och fir den Erhalt vun eise Gréngstrukturen a fir d'Schafung vun neien, an eisen Uertschaften agesat gouf.

Um Weltaartentag vun de Vereenten Natiounen den 3. Mäerz hate mäer als Mouvement Ecologique eng Aktioun virum Staatsministère. Eist Ziel: **De vum Ausstierwe bedroten**

Aarten eng Stëmm an e Gesiicht ginn. Spontan stounge mäer zu enger 75 Leit virum Staatsministère fir op dësen dramateschen Aarteverloscht opmierksam ze maachen.

De Staatsminister Luc Frieden wuar bereet, zesumme mam Ëmweltminister Serge Wilmes, eis Stellungnam entgéint ze huelen. Heen huet sech dobäi duerchaus betraff gewisen an éierlecherweis ageraumt, datt him déi Aarten net an deem Ausmooss bekannt wäeren. An hee sot awer och säin, et kann ee scho soen, Mantra: *Mier brauchen de Wuesstem, fir eis Ekologie a Sozialpolitik iwwerhaapt leeschten ze kënnen.* Dëse gouf och um leschte Kongress vun der CSV erëm widderholl.

Esou Aussoe missten eigentlech haut en Nogo sinn! Den haitege System ass, zumindest aus ekologescher Sicht, ma och mat de soziale Spannungen asw, amgaang ze kollabéieren.

Ech well e Beispill weisen, mat Zuelen aus Däitschland, ma fir Lëtzebuerg däerft et net grondsätzlech anescht sinn:

Kuckt dëst Din A4 Blat. Loosse mäer soen: 1 cm stellt 50.000 Euro duer. Wann een elo lues a lues dat Blat fëllt, also 1 cm fir 50.000 Euro, nach 1 cm fir 50.000 Euro dann hätt een herno 1,5 Milliounen Euro ob engem Blat. 99% vun den Däitsche fannen sech mat hirem Verméigen ob dësem Blat erëm.

Wou mengt Dir, sti vereinfacht gesot, di räichsten 1% aus Däitschland? 5 Blieder, 20, 50, 100, 1000? Si leie bei 10 - 20 km Héicht! 10 – 20 km, datt ass d'Héicht wou e Fliger ënnerwee ass. A mäer bei engem DinA4Blat oder och nach 2 oder 3.

An dann ass och nach gewosst, datt déi räichsten 1% duerch hire Liewensstil Berechnunge vun Oxfam no fir iwwert d'Hallschent vun den CO₂-Emissiounen weltwäit verantwortlech sinn. An am Schnëtt wiisst deene Leit hiert Verméigen dann och nach ëm 7% pro Joer. 7% vun deem riese Montant, dat ass an absolutten Zuele villeg méi wéi 7% bei deene Leit vum Pabeier ...

Mäer brauchen eng Besteuerung vun de „super-rich“, well et si si déi och nach – dat weist den Elon Musk an anerer jo och virbildlech – eis Demokratie ënnergrüwen.

Wann déi „Super-rich“ och nëmmen 1-2-3% Steieren ob hiert Verméige géinge bezuelen, da géingen déi nawell all Joer nach extrem vill méi räich. An och zu Lëtzebuerg ass eng Riseschéier tëschent Aarm a Räich, guer net ze schwätze vun der Spekulation op Terrain'en déi an der Hand vun éischter wéinege sinn...

Duerfir: Et gött Geld fir déi sozial-ekologesch Transitioun gebraucht. Eleng den Ëmbau vun eisem Energiesystem wäert nach immens vill Geld brauchen, d'Ënnerstëtzung fir finanziell benodeelegt Leit muss ausgebaut ginn ... Déi Diskussioun wou dat Geld hierkomme soll, ass och zu Lëtzebuerg iwwerfällleg.

An dat Geld kann net aus dem Wuesstem kommen. Engersäits well en irreell ass, datt mäer deen an dem Ausmooss hikréien – an andersäits, well de Wuesstem als Selbstziel genau dat zerstéiert, wat mäer duerno theoretesch mam Wuesstem wëllen erhalen.

**Duerfir: ekologesch-sozial Transitioun heescht ganz kloer als eng vun den
Hauptfuerderungen: Sozial Verdeelungsgerechtkeet!**

**Mais eist Land trëtt an internationale Verhandlung gëint d'Vermögenssteuer an. Wat en
Anachronismus!** Dat ass eigentlech och e **Verrot** u Länner mat manner Finanzmëttelen, déi
nach méi dringend op déi Recette ugewise sinn. Déi verrode mäer grad a méifacher Hinsicht:
si leiden elo scho ganz konkret am meeschten ënnert der Klimakatastrophe. Mäer beuten
nach ëmmer hier Ressourcen aus. An elo wiere mäer eis och nach dergéint, datt sech do nei
Recetten opdinn, déi extrem wichteg fir si wäeren a wou di Räich emol net géinge spieren!

**Mäer fuerderen d'Regierung op fir Sozialgerechtkeet bei eis a weltwäit anzetrieden –
ouni si wäert déi sozial ekologesch Transitioun net geléngen!**

A wa mäer als Mouvement héieren, datt d'Regierung an den Ausseminister X. Bettel zeguer
zur Diskussioun stellen, datt déi sougenannt Additionalitéit zur Diskussioun gestallt gëtt –
also, datt wa mäer z.B. bei hei Geld fir Klimaflüchtlingen ausginn, déi Gelder vum
Entwécklungsbudget ofgezu kéinte ginn, da soe mäer nee! Nee! Mäer solidariséieren eis
ganz kloer mat den Entwécklungsorganisatiounen an dem Cercle de Coopération déi sech
dogéint wieren. Huelt d'Geld anzwousch anescht!

Wann ech bei der sozialer Gerechtegkeet sinn, sinn ech direkt bei der Energiepolitik.

Och do: erënnert der Iech wat lass wuar, no der Russlandinvasioun an d'Ukrain? Fir d'éischt
wuaer mäer am Krisemodus a wuaer frou fir iwwert de Wanter ze kommen. Parallel wuaeren
déi politesch Aussoen awer kloer: mäer musse méi onofhängeg an eiser Energieversuergung
ginn, als Europa, an och esou wäit et geet als Lëtzebuerg.

An elo sinn d'Schlagzeilen erëm voll: Energiepräisser explodéieren, et gëtt sech gefrot op
mäer genuch Energie hu wann de Krich am Noen Osten nach eskaléiert, staark wirtschaftlech
Aboussen si schonn do, driwwer nogeduecht gëtt ob de Staat bäileeë muss fir
d'Energiepräisser am Grëff ze halen asw?

Ass dann do méi geschitt, wéi an der Landwirtschaft? Oder ass de Bilan grad esou negativ?
Mitigéiert géing ech soen:

Fir positiv ze sinn: am **Stroumberäich** ass eppes geschitt. Och wann et sécher
Verbesserungspotential gëtt, den Ausbau vu Sonn a Wand geet virun an et wuar och en
Energiedesch derzou wou mat den Acteure gekuckt gouf, wat nach zousätzlech kéint
verbessert ginn.

Mais: an de Privatstéit verbrauchte mäer – wann een den Auto erausrechent – 2/3 vun eiser
Energie fir ze hëtzen, net fir d'elektresch. Duerfir brauche mäer dringend eng
Wärmeplanung wou och en Ausstieg aus dem Gas an dem Mazout konsequent an d'Weeër
geleet gëtt.

Et ass do scho bal schwindelerregend wat do alles muss gemaach ginn: Mäer mussen de ganze System, wou op Gas a Mazout baséiert, total ëmkrämpelen. Wärmepumpen bauen - Hëtzt vu Betriber, Kläranlagen, Waasser asw fir d'Hëtzen sammeln an a Wärmenetzer verdeelen – d'Produktioun an de Verbrauch openeen ofstëmmen – do wou et Sënn mëscht Netzer an de Stroosse verleeë fir d'Hëtzt ze verdeelen A kucke ween dat iwwerhaapt finanzéieren a maache soll, wëll d'Netzer wäerten z.B. sécher och nach am Ufank net rentabel sinn. A ween ënnerhält déi Netzer? Déi Leit wou elo de Gas verdeelen, woubäi en absolut anert Wësse gebraucht gëtt? Wee kontrolléiert d'Präisser? Well anescht wéi beim Stroum hänkt een als Client vun engem eenzege Fournisseur of, et ass een deem ausgeliewert. Do muss een den Domm um Präis hunn dee gefrot gëtt, de Fournisseur kann net gewiesselt ginn. Et muss och gekuckt ginn, wou eng Wärmepumpe, wou eng kollektiv Léisung wéi e Kaalt- oder Wärmenetz méi sënnavoll ass

An allerspéitstens a 25 Joer d.h. bis 2050, mëttlerweil scho just nach 24, muss dat ganz klappen. Dat ass iwwermuar!

A wat geschitt? Ma mäer schwätzen nach ëmmer driwwer, wéi no eng Wärmepumpe däerf un de Noper gebaut ginn, ob se iwwerhaapt däerf virun d'Dier kommen oder net. Nach ëmmer huet hei all Gemeng hier eege Virgaben. Eh ben, wa mäer jorelang brauche fir esou banal Froe wéi déi do ze klären, dann à la bonheur fir déi aner.

Ok. Am Ministère sinn elo an de leschte Joren 2 Leit ugestallt, scheinbar och Servicer ëmorganiséiert ginn, fir de ganze Job ze maachen.

Dat ass zwar positiv, ma dat geet dach net duer. Esou wéineg Leit, datt nennt een net „Neel mat Käpp“ maachen. Well et geet ëm d'Transitioun vun engem vun den zentrale Kärberäicher an eiser Gesellschaft, vun deene mäer all ofhänken!

Während d'Wärmestrategie virun sech hi plätscht huet d'Regierung zéguer 2 grouss Veranstaltungen zum Thema vum Carbon Capture, déi ëmstridde Méiglechkeeten CO2 ze späicheren, organiséiert. Dat betrëfft an eisem Land vläicht e Grapp voll Firmen oder esou, net mei. Do waren 2 „Sommeten“, eng Task Force gouf gegrënnt ...

Déi selwecht Dynamik, deselwechten Engagement vun der Regierung bei der Wärmeplanung gëtt et – nach net.

Dobäi ass eng Wärmeplanung och aus sozialer Siicht eminent wichteg. Well soss sinn déi Leit, déi sech keng Wärmepumpe kënnen leeschten, déi am Locatif wunnen oder deenen hiert Haus sech net eegent fir eng Wärmepumpe, de klammenden Energiepräisser muechtlues ausgeliewert. Mäer brauchen eng sozialgerecht Gestaltung vun der Energietransitioun.

Wann ee vu sozialer Gerechtegkeet schwätzt, da muss een natierlech och vum **Klima- a Sozialplang** schwätzen. D'EU schreift fir, datt all Land esou een erstellt. Ech mengen et ass eis, zesumme mat der Aarbechterkummer, dem OGBL an dem LCGB ze verdanken, datt deen iwwerhaapt zu engem Thema gouf. Ëmmerhin hunn sech déi zoustänneg Ministèrenen och op den Dialog agelooss. Ma wat wäre mäer frou, wann elo scho méi dovunner ëmgesat wär: well mäer sollen eis näischt virmaachen, déi Erhéijungen vun den Energiepräisser fale grad

de Leit mat manner Finanzmëttelen erëm besonnesch op de Kapp. Ma vill Froen si beim Klima- a Sozialplang nach net gekläert: Wéi definéiere mäer iwwerhaapt, ween soll ënnerstëtzt ginn, wéi eng Zilgruppe solle besonnesch mat wéi engen Instrumenter erreicht ginn? Wéivill Geld wëll d'Regierung iwwerhaapt an de Grapp huele fir an de Plang an d'Moosnamen ze investéieren? Do erwaarde mäer, an och d'Gewerkschaften, kloer Äntwerten. A ganz séier.

Et wär nach viles ze soen am Energieberäich. Z.b. datt mäer endlech eng Offensiv zur

Renovatioun brauchen. Wa mäer weiderhin de Fokus op d'Neibauen amplaz op d'Renovéiere leeën, da wäerte mäer eis Klimaziler verfeelen ... an eis Landschaft an Uertschaften nach méi veraarmen. Ma ech fäerte mäer wäerten och an der Wunnengskris net genuch viru kommen! Et ass dach absurd, datt während händeringend neie Wunnraum gesicht gëtt an an de Gemenge 5-10% vun den Haiser eidel stinn, an awer vun offizieller Säit aus virun allem op Neibaute gesat an d'Renovéieren zeguer erschwéiert gëtt: Idiotesch administrativ Bestëmmunge wéi muss renovéiert ginn, net genuch ausgeräifte finanziell Ënnerstëtzungen ... Déi esou wichteg Tax ob eidelstoende Wunnengen, déi och am Koalitiounsaccord steet, ass keng Prioritéit vum Inneminister ... Wat en Anachronismus. Wat eng feelgeleitet Politik aus der Sicht vum Ressourcen- Biodiversitéits- a Klimaschutz, ma och aus sozialer Siicht.

Mäer soe kloer zur Regierung – Léieren zeien aus der neister Kris a nach vill méi konsequent un der sozial-ekologescher Energietransitioun schaffen:

- Maacht wierklech Eescht mat der Wärmeplanung! Mäer brauchen nach dëst Joer eng Strategie wuer d'Rees higoe soll, e Gesetzesentwurf, kloer Gespréicher mat den Acteure ween an Zukunft wat maache soll!
- Gitt och Äntwerten op déi offe Froe vum Klima- a Sozialplang! A gitt lech e konkreten Zäitplang, datt nach dëst Joer mat der Ëmsetzung ugefaange gëtt. Spéitstens Ënn des Joers muss z.B. och eng kloer Léisung um Dësch leien an deelweis ëmgesat ginn, wéi Leit déi am Locatif sinn an der Transitioun kënne matgeholl ginn!
- Ried net weiderhin, wéi 2025 erëm geschitt, d'CO₂-Emissiounen vu Lëtzebuerg schéin. Sot an aller Éierlechkeet: Se ginn net an alle Beräicher esou erof wéi geplangt a wéi et misst sinn. Net bei de Gebaier, net bei der Industrie! Den éierlechen Dialog ass d'Basis vum konsequenten Handeln!
- An: Leed de Fokus net méi just op de Neibau! Maacht eng reegelrecht Renovéierungssoffensiv: Dovu profitéiert eist Handwierk!

An erlaabt mäer e klengen Exkurs. Mäer wëssen all: Am Energieberäich hu mäer vill Zäit verschlof beim Ausbau vun den erneierbaren an och an der Wärmeplanung. Mäer sténgen haut anescht do, wa konsequent gehandelt gi wier. An ech weess net wéi et lech geet. Wann ech da grad elo an der Kris liesen, datt erëm vu „klengen“ Atomkraaftwierker, där vun der zweeter Generatioun, als Äntwert op eis Problemer geschwat gëtt, da verstinn ech d'Welt net. A 15 Joere wieren se prett, seet d'Atomlobby. Ma dat soten si scho virun 10, 20, 30, 40 Joren. An eenzel Politiker sprangen och nach drop. Et ass einfach net ze gleewen! Mäer brauche Léisungen elo, a se leien um Dësch. Lëtzebuerg muss nee soen, datt elo op EU-Niveau Fuerschungsgelder fir d'Atomkraaft investéiert ginn. Eng Spuerkeess als staatlech

Bank däerf och net Atomkraaft als nohalteg definéieren! Do erwaarde mäer eng kloer Positioun!

Ech kommen zum Schluss vu menger Ried. De Club of Rome huet 5 Pilieren definéiert, mat deenen déi sozial-ekologesch Transitioun gelénge kann. 3 hunn ech der genannt: Energie- a Landwirtschaftspolitik / Liewensmëttelproduktioun – an eng aner Finanzpolitik / Steiergerechtegkeet. Déi aner 2 si Chancëgläichheet och vu Fraen an Demokratie a Matbestëmmung.

De Soziolog Andreas Reckwitz seet : „... *Nach meinem Eindruck wähnen sich viele Menschen in einer Art gesellschaftlichen Übergangsphase, von der nicht klar ist, wohin sie führt. Vielleicht geht es wieder nach oben, vielleicht nach unten. Vielleicht bleiben wir länger in einer Art Stagnation. Aus dieser Ungewissheit ergibt sich eine Neigung, sich stärker auf den Moment, auf das Hier und Jetzt zu konzentrieren. Man will und kann den Blick nicht so weit gen Zukunft schweifen lassen.*“

D’Juli Zeh äntwert him: „*Das Gefühl ist eher, dass die Probleme die da sind, nicht ausreichend angegangen werden.*“ an och nach dëst: „*Die Verantwortung wird auf den einzelnen Menschen abgewälzt, und die grossen Stellschrauben, die man aber braucht, um zukunftsfähig zu werden, die weden nicht gedreht.*“

Si beschreiwen a mengen Aen d’Situatioun exzellent. Mäer sti viru gewaltegen Erausforderungen, dat ass eis a ville Leit bewosst.

Wat mäer brauchen, dat ass eng Politik, déi bereet ass, elo a Krisenzäiten endlech déi wierklech Äntwerten ze ginn – a jo, eng reegelrecht Transitioun an d’Wee ze leeden an de Courage derfir ze hunn al iwwerholl Mustere duerch erfrëschend neier ze ersetzen. Eis Zukunft positiv ze gestalten

Well, dorëms geet et: Net Gepléischters, net den Eenzelnen just sensibiliséieren. Ma eng politesch Verantwortung, eng kloer Richtung – kloer Choixen.

Laang Jore stoung de Wuesstem derfir, datt et de nächste Generatiounen sollt eng Kéier besser goen. Dat wuar jo och eng Zeit wouer. Ma elo setze mäer op eis Phantasie, an déi hu mäer: Mäer wëssen, datt mäer elo vu vill Leit an eise Länner am Wuelstand liewen, mäer eis Kraaft elo kënnen op aner Zieler leeën: op sozial Verdeelungsgerechtegkeet a net blann Maximéierung vum Konsum, ob sozial Kontakter, drop eisen Uertschafte méi Liewensqualitéit ze ginn duerch méi Gréngs a manner Bëtong, Wuelbefannen, éSelbstbestëmmung, gutt Aarbechtsconditiounen ...

Ech weess, mäer soten dat do schonn esou oft, ma dat sinn eis grondsätzlech Wäerter, eis Iwwerzeegungen! Mäer hu kee schlecht Gewëssen dat ëmmer erëm ze soen. Am Géigendeel, mäer sinn houvreg drop! Et ass un aneren e schlecht Gewëssen ze hunn, datt et net mei virugeet. Eis Ënnerstëtzung hunn si, wa si konsequent eis Zukunft gestalten. Well dat eppes ännere muss a wäert, ass grottekloer. D’Fro ass just: geschitt et “per design” – also

vun eis bewusst gestaltet a selbstbestëmmt – oder „by desaster“, also reng duerch Katastrophen. Mäer si fir aktiv Gestaltung!

A mäer sinn, loosst mech dat zum Schluss soen, fir e respektvollen offenen Dialog. Sachlech, kloer an den Argumenter – offe fir nozelauschteren a fir e Perspektivewiessel – an engem respektvollen Ëmgang mateneen.